

Nader onderzoek inrichting buitenruimte Huis van Welda- digheid.

Nader onderzoek inrichting buitenruimte Huis van Weldadigheid.

Opdrachtgever

Stichting Maatschappij van Weldadigheid

Contactpersoon

[Redacted]

Status

concept

Datum

10 februari 2020

Vrijgave

[Redacted]

[Redacted]

Inhoud

1 Inleiding	5
1.1 Aanleiding	5
1.2 Wettelijk kader	5
1.3 Leeswijzer	6
2 Beschrijving plangebied en ingreep	7
2.1 Ligging en kenmerken van het plangebied	7
2.2 Planbeschrijving	8
3 Methode	9
3.1 Bronnenonderzoek	9
3.2 Veldonderzoek	9
3.3 Vogelrichtlijnsoorten	10
3.4 Habitatrichtlijnsoorten	11
3.5 Nationaal beschermde soorten	15
4 Resultaten	23
4.1 Vogelrichtlijnsoorten	23
4.2 Habitatrichtlijnsoorten	25
4.3 Nationaal beschermde soorten	30
5 Effecten en vervolg	37
5.1 Vogelrichtlijnsoorten	37
5.2 Habitatrichtlijn soorten	38
5.3 Nationaal beschermde soorten	39
5.4 Samenvatting vervolgstappen	40
6 Literatuur en bronnen	43
B 1 Bijlage: Plankaart Huis van Weldadigheid	45

1 | Inleiding

1.1 Aanleiding

De buitenruimte rondom het Huis van Weldadigheid in Frederiksoord wordt heringericht. Dit terrein heeft in het verleden dienst gedaan als gehandicapptentuin. De werkzaamheden binnen het plangebied zullen bestaan uit het aanleggen van parkeerplaatsen en het plaatsen van een kunstwerk. In de zomer van 2018 is een quickscan uitgevoerd op het terrein (Buro Bakker, 2018). De conclusies van deze quickscan zijn dat er nader onderzoek naar de volgende soorten of soortgroepen noodzakelijk is:

- Roofvogels
- Vleermuizen
- Eekhoorn
- Steenmarter
- Reptielen
- Amfibieën

Buro Bakker heeft nader onderzoek uitgevoerd naar bovenstaande soorten of soortgroepen. In augustus 2018 is begonnen met vleermuisonderzoek in de nazomer. De overige onderzoeken naar soorten of soortgroepen zijn tussen februari en oktober 2019 uitgevoerd.

Dit rapport doet verslag van het nader onderzoek. Aan de hand van de resultaten van het onderzoek geeft Buro Bakker advies aan de Stichting Maatschappij van Weldadigheid om de werkzaamheden uit te kunnen voeren binnen de kaders van de Wet natuurbescherming.

Het rapport geeft antwoord op drie centrale vragen:

- Zijn er in het plangebied of binnen de invloedsfeer van de werkzaamheden beschermde diersoorten aanwezig?
- Is er door de geplande ontwikkelingen kans op overtredingen van de verbodsbepalingen van de Wet natuurbescherming?
- Zijn er aan de hand van dit onderzoek vervolgstappen, zoals een ontheffingsaanvraag, mitigerende maatregelen en compenserende maatregelen aan de orde?

1.2 Wettelijk kader

Per 1 januari 2017 zijn de Flora- en faunawet, Natuurbeschermingswet en Boswet opgegaan in één nieuwe wet: de Wet natuurbescherming (Wnb). Hoofdstuk 3 van de Wet natuurbescherming betreft het onderdeel soorten, voorheen de Flora- en faunawet.

In de Wet natuurbescherming worden drie beschermingsregimes onderscheiden:

1. Vogelrichtlijnsoorten (artikel 3.1 - 3.4)
2. Habitatrichtlijnsoorten en soorten genoemd in de Verdragen van Bern en Bonn (artikel 3.5 - 3.9)
3. Andere soorten (artikel 3.10 - 3.11; bijlage onderdeel A en B)

Onder de Flora- en faunawet is een lijst met 'jaarrond beschermde nesten' opgesteld, die ook onder de Wnb geldig is. Onder de Wet natuurbescherming geldt, net als onder de Flora- en faunawet, de zorgplicht (artikel 1.11) voor alle in het wild levende dieren.

Voor dit project is de provincie Drenthe het bevoegd gezag voor de uitvoering van de Wet natuurbescherming en voor het verlenen van een eventuele ontheffing. De provincie Drenthe heeft voor de

implementatie van de Wet natuurbescherming een verordening vastgesteld. Hierin is onder meer de lijst met vrijgestelde soorten te vinden.

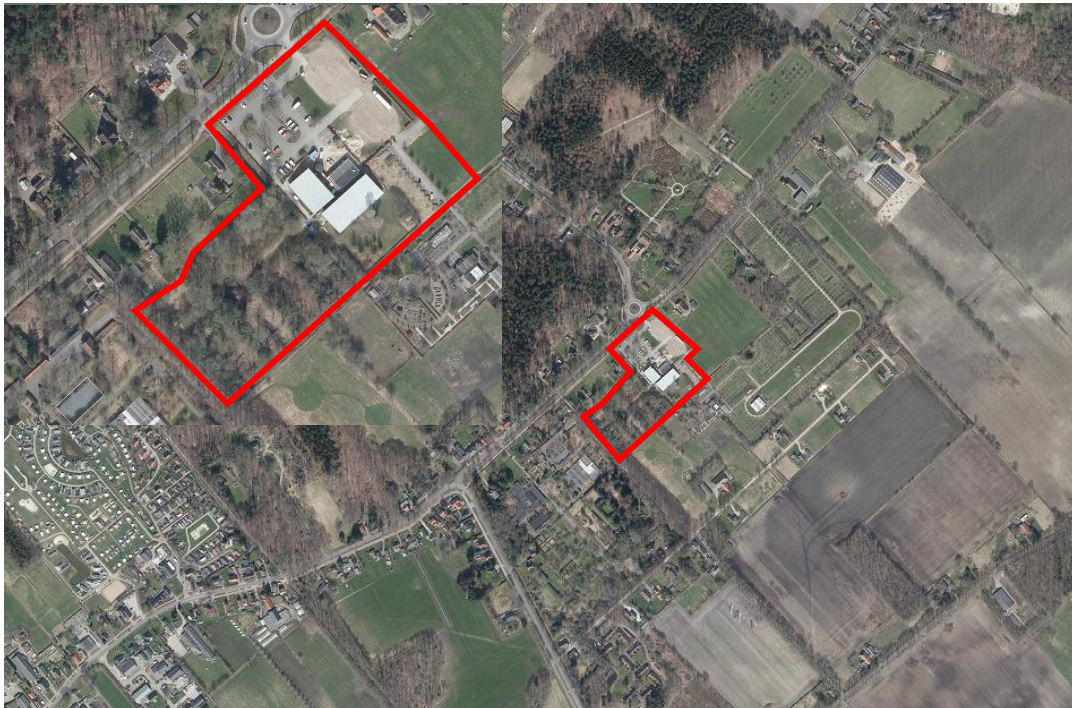
1.3 Leeswijzer

In hoofdstuk 2 wordt het plangebied omschreven en wordt het voornemen toegelicht. In hoofdstuk 3 wordt de methodiek van het onderzoek naar beschermde dieren uitgelegd. In hoofdstuk 4 bespreken we de resultaten van het nader onderzoek. In hoofdstuk 5 wordt aan de hand van de resultaten van het nader onderzoek bepaald of er sprake kan zijn van een overtreding van de Wet natuurbescherming. Tevens wordt aangegeven of er vervolgstappen noodzakelijk zijn. Als laatste wordt in hoofdstuk 6 de geraadpleegde literatuur weergegeven.

2 | Beschrijving plangebied en ingreep

2.1 Ligging en kenmerken van het plangebied

Het plangebied ligt ten zuidoosten van de Majoor van Swietenlaan en ten noordoosten van de Graaf Van Limburg Stirumlaan te Frederiksoord, gemeente Westerveld, in provincie Drenthe. Het noordoosten van het plangebied grenst aan een weiland. Het zuidoosten van het plangebied grenst deels aan een watergang met daarachter weiland waar enkele paarden worden gehouden. Het andere meer oostelijk deel van het plangebied grenst aan het terrein van de stichting Fruithof.

Figuur 1 De ligging van het plangebied (rode contour), Bron Provincie Drenthe.

Het plangebied bestaat uit een parkeerplaats, het hoofdgebouw van het Huis van Weldadigheid en een voormalige gehandicapptentuin. Tevens zijn er binnen het plangebied verschillende watergangen aanwezig. Op het stuk van de voormalige gehandicapptentuin staat een vervallen theekoepel. In de tuin is ook een deels verlande vijver aanwezig. De gehandicapptentuin ligt er op dit moment bij als een verwilderde parktuin. In het westen van het plangebied, westelijk van de vijver, staan forse zomereiken met in de ondergroei hazelaar, sporkehout en daslook. Sommige delen worden overwoekerd door Japanse duizendknoop. Aan de oostzijde van de vijver bestaat het bos uit meerdere soorten zoals robinia's, iep, schietwilg, tamme kastanje en zure kers. De struiklaag bestaat uit soorten als hultst, pimpermoot, kornoelje, sneeuwbes en prachtframboos. Er staan tuinsoorten als hangende zegge, bonte dovennetel en boshyacint. Ten zuidoosten van het hoofdgebouw is veel sleedoornstruweel aanwezig en staan fruitbomen. Ten zuiden van het hoofdgebouw is een relatief schraal graslandje. Langs het pad naar de theekoepel is een haag van haagbeuk aangeplant. Overal op het terrein ligt puin, stoeptegels, hout, bakstenen, golfplaat en snoeiafval.

Foto 1 geeft een impressie weer van het gebied.

Foto 1 *Impressie van het plangebied. Rechtsonder de theekoepel.*

2.2 Planbeschrijving

Stichting Maatschappij van Weldadigheid is voornemens om de buitenterreinen van het gebied opnieuw in te richten. Er worden parkeerplekken gecreëerd en een kunstwerk geplaatst. De werkzaamheden zullen bestaan uit het rooien van struikgewas en het kappen van bomen, en het inrichten en bestraten van de nieuwe parkeerplek. De werkzaamheden zullen worden gerealiseerd door gebruikt te maken van kranen, vrachtwagens e.d. In Bijlage 1 is een plankaart van de inrichting opgenomen.

3 | Methode

In dit hoofdstuk wordt per onderzochte diersoort of soortgroep beschreven door middel van welke methode ze zijn onderzocht. Voor alle soorten geldt dat er een bronnenonderzoek is uitgevoerd en veldonderzoek. Dit veldonderzoek is per soort of soortgroep verschillend in methodiek en frequentie. De besproken diersoorten of soortgroepen worden ingedeeld naar beschermingsregime (Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en Nationaal beschermd).

3.1 Bronnenonderzoek

Het bronnenonderzoek bestaat uit het raadplegen van de Nationale Databank Flora en Fauna (NDFF) en vrij beschikbare verspreidingsgegevens van beschermde soorten. Teven zijn de kennisdocumenten van BIJ12 geraadpleegd.

3.2 Veldonderzoek

Het ecologisch onderzoek heeft zich gericht op de volgende soorten:

Roofvogels:

- Buizerd
- Havik
- Sperwer

Daarnaast is gelet op andere broedvogels.

Zoogdieren:

- Vleermuizen
- Eekhoorn
- Steenmarter

Reptielen:

- Ringslang
- Hazelworm
- Levendbarende hagedis

Amfibieën:

- Heikikker
- Poelkikker
- Boomkikker
- Geelbuikvuurpad
- Knoflookpad
- Rugstreeppad
- Kamsalamander
- Vinpootsalamander
- Alpenwatersalamander

Hieronder wordt per soort de onderzoeksmethode beschreven.

3.3 Vogelrichtlijnsoorten

3.3.1 Havik, buizerd en sperwer

De roofvogels havik, buizerd en sperwer zijn onderzocht conform telrichtlijnen van SOVON.

Havik en buizerd baltsen vanaf eind februari tot ongeveer half maart. Vanaf half maart zijn ze doorgaans in de buurt van het nest te vinden. In deze periode is havik eenvoudig op te sporen door de verdragende baltsroep en is buizerd goed te zien wanneer er baltsvluchten worden uitgevoerd. Vanaf half april zijn beide soorten op het nest te verwachten. In deze periode zijn de meeste soorten bomen nog niet uitgelopen waardoor eventuele vogels op het nest gemakkelijk zijn waar te nemen.

De sperwer baltst bijna een maand later dan de havik en de buizerd. Tijdens de bezoeken van 19 maart en 17 april 2019 is ook gelet op de baltsvlucht en roep van de sperwer.

De onderzoeken zijn uitgevoerd onder geschikte weersomstandigheden (zie Tabel 1).

Tabel 1 Onderzoeksdata en omstandigheden van onderzoek naar roofvogels

Ronde	Datum	Starttijd	Temperatuur in °C	Windkracht in Beaufort	Neerslag	Bewolking	Medewerker
1	26 februari 2019	10:00 uur	14	0	geen	onbewolkt	HS
2	19 maart 2019	10:00 uur	10	2	geen	licht bewolkt	HS
3	17 april 2019	9:15 uur	16	2	geen	licht bewolkt	HS
4	8 mei 2019	15:45 uur	12	2	geen	volledig bewolkt	HS

3.3.2 Huismus

Er was geen specifiek onderzoek naar huismussen gepland. Op 20 maart 2019 zijn huismussen ontdekt tijdens het uitleggen van reptielenplaatjes. De huismussen bleken nesten te bouwen in het dak van het hoogste deel van het hoofdgebouw van het Huis van Weldadigheid.

Gedurende alle onderzoeken overdag is ook gelet op de huismussen. In onderstaande tabel zijn een aantal onderzoeksdata weergegeven. Deze onderzoeksdata zijn uitgevoerd in de juiste periode en voldoen aan de vereiste inspanning welke het Kennisdocument Huismus stelt aan een onderzoek. Het onderzoek heeft plaatsgevonden onder geschikte weersomstandigheden (zie Tabel 2).

Tabel 2 Onderzoeksdata en omstandigheden van onderzoek naar huismussen

Ronde	Datum	Starttijd	Temperatuur in °C	Windkracht in Beaufort	Neerslag	Bewolking	Medewerker
1	20 maart 2019	16:00 uur	10	2	geen	geheel bewolkt	EJS
2	18 april 2019	12:53 uur	18	3	geen	licht bewolkt	EJS.
3	30 april 2019	13:33 uur	14	1	geen	geheel bewolkt	EJS
4	15 mei 2019	11:54 uur	15	2	geen	onbewolkt	EJS

3.3.3 Algemene broedvogels

Algemene broedvogels zijn niet specifiek onderzocht. Tijdens de verschillende onderzoeken zijn wel soorten genoteerd.

3.4 Habitatrichtlijnsoorten

3.4.1 Vleermuizen

Het nader onderzoek naar vleermuizen is conform het Vleermuisprotocol 2017 uitgevoerd. Het onderzoek is uitgevoerd door middel van vier veldbezoeken. In het plangebied is onderzoek gedaan naar verblijfplaatsen in bomen en in de theekoepel. Tijdens de onderzoek is daarnaast gelet op mogelijke verblijfplaatsen in de omgeving.

De najaarsrondes zijn in 2018 uitgevoerd. Deze rondes zijn gericht op het vaststellen van paarverblijfplaatsen. Met de activiteit van de najaarsrondes wordt tevens een inschatting gemaakt over het belang van de bomen of bebouwing als winterverblijfplaats. De voorjaars- en zomerrondes, die in 2019 zijn uitgevoerd, zijn gericht op het vaststellen van kraamverblijfplaatsen en zomerverblijfplaatsen.

De veldbezoeken zijn gebracht rond zonsopkomst of zonsondergang bij het in- en uitvliegen van de vleermuizen. De veldbezoeken zijn uitgevoerd onder geschikte omstandigheden voor vleermuizen (zie Tabel 3). Alle bezoeken zijn door dezelfde persoon uitgevoerd.

In het paarseizoen zijn verblijfplaatsen gemakkelijker op te sporen doordat vleermuizen met een paarverblijf zich opvallender gedragen omdat ze in of vlakbij het verblijf opvallende paar- of werfroepejes laten horen.

Tabel 3 Onderzoeksdata en omstandigheden van onderzoek naar vleermuizen

Ronde	Datum	Starttijd	eindtijd	Zon op / onder	Temperatuur in °C	Windkracht in Beaufort	Neerslag	Bewolking	Medewerker
1	28 augustus 2018	20:26 uur	22:40 uur	20:33 uur	18	0	geen	licht bewolkt	KB
2	28 september 2018	21:15 uur	00:30 uur	19:20 uur	9	0	geen	licht bewolkt	KB
3	17 mei 2019	21:01 uur	00:00 uur	21:29 uur	12	1	geen	half bewolkt	KB
4	21 juni 2019	1:48 uur	5:15 uur	05:10 uur	11	0	geen	licht bewolkt	KB

3.4.2 Heikikker

Uit de quickscan bleek dat de aanwezigheid van de heikikker in het plangebied niet kon worden uitgesloten. De sloten en vijver in het plangebied kunnen fungeren als voortplantingsgebied en er kan sprake zijn van geschikt landhabitat of overwinteringsplaatsen.

Het onderzoek naar heikikkers is uitgevoerd conform het soortinventarisatieprotocol van het Netwerk Groene Bureaus (NGB). Door te werken conform dit protocol is juridische houdbaarheid van het onderzoek gegarandeerd.

Alle onderzoeksrondes zijn uitgevoerd onder geschikte omstandigheden voor heikikkers. De omstandigheden per bezoek zijn weergegeven in Tabel 4. Tabel 3

Het onderzoek bestond uit twee rondes om de kooractiviteit vast te stellen en twee rondes om larven en juvenielen te inventariseren. Bij de laatste twee rondes zijn alle waterhoudende sloten en de poelen in het plangebied met een schepnet bemonsterd en is daarnaast gelet op aanwezigheid van kikkers in het terrein en op de oevers.

Het onderzoek naar kooractiviteit is eind maart 2019 vanaf een half uur voor zonsondergang uitgevoerd. Er is geluisterd naar roepende heikikkers en er is af en toe gebruik gemaakt van geluidsapparatuur om geluiden af te spelen. Heikikkers reageren doorgaans goed op het afspelen van opnames van andere heikikkers.

Aan de hand van de site waarneming.nl is in de gaten gehouden wanneer in de regio heikikkers actief zijn. Op de avond zelf is een referentiegebied bezocht om bevestigen dat de omstandigheden geschikt waren. Het gaat om een venig gebiedje met poelen aan de Middenweg ten noordwesten van Vledder waar een populatie heikikkers bekend is (zie Figuur 7).

Op 20 juni en 25 juli 2019 is geschept in alle watergangen en de vijver. Gevangen larven en juvenielen zijn in de hand gedetermineerd en op soort gebracht.

Tabel 4 Onderzoeksdata en omstandigheden van onderzoek naar heikikkers

Ronde	Datum	Zon op / onder	Begin-tijd	Eindtijd	Tempera-tuur in °C	Windkracht in Beaufort	Neerslag	Bewolking	Mede-werker
1 (koor-activiteit)	20 maart 2019	18:48 uur	18:00 uur	21:40 uur	10	2	geen	volledig be-wolkt	EJS
2 (koor-activiteit)	27 maart 2019	19:00 uur	18:02 uur	22:00 uur	10	2	geen	zwaar be-wolkt	EJS
3 (larven)	20 juni 2019	5:10 uur	10:46 uur	17:25 uur	18-21	2	geen	onbewolkt	EJS
4 (juve-nielen)	25 juli 2019	5:42 uur	9:30 uur	12:15 uur	24-32	1	geen	onbewolkt	EJS

3.4.3 Boomkikker

Uit de quickscan bleek dat de aanwezigheid van de boomkikker in het plangebied niet kon worden uitgesloten. De sloten en vijver in het plangebied kunnen fungeren als voortplantingswater en er kan sprake zijn van geschikt landhabitat of overwinteringsplaatsen. Daarom is een soortgericht onderzoek naar de boomkikker uitgevoerd. Dit onderzoek is uitgevoerd conform het Soortinventarisatieprotocol van het NGB. Door te werken conform dit protocol is juridische houdbaarheid van het onderzoek gegarandeerd. Alle onderzoeksrondes zijn uitgevoerd onder geschikte omstandigheden voor boomkikkers. De omstandigheden per bezoek zijn weergegeven in Tabel 5.

Op 22 april en 23 mei 2019 is geluisterd naar kooractiviteit van boomkikkers. Het geluid dat de kikkers maken draagt erg ver waardoor de kikkers eenvoudig in of bij hun voortplantingswater gevonden kunnen worden. Aanvullend is tijdens de overige onderzoeken naar amfibieën ook gezocht naar boomkikkers op het land en er is op 20 juni 2019 geschept naar larven.

Tabel 5 Onderzoeksdata en omstandigheden van onderzoek naar boomkikkers

Ronde	Datum	Zon op/ zon onder	Begintijd	Eindtijd	Tempera-tuur in °C	Windkracht in Beaufort	Neer-slag	Bewol-king	Mede-weker
1	22 april 2019	20:47 uur	21:10 uur	23:10 uur	18	3	geen	onbewolkt	EJS
2	23 mei 2019	21:38 uur	21:53 uur	23:45 uur	14	0	geen	licht be-wolkt	EJS
3 (lar-ven)	20 juni 2019	5:10 uur	10:46 uur	17:25 uur	18-21	2	geen	onbewolkt	EJS

3.4.4 Kamsalamander

Uit de quickscan bleek dat de aanwezigheid van de kamsalamander in het plangebied niet kon worden uitgesloten. De sloten en vijver in het plangebied kunnen fungeren als voortplantingswater en er kan sprake zijn van geschikt landhabitat of overwinteringsplaatsen.

Daarom is een soortgericht onderzoek naar de kamsalamander uitgevoerd. Dit onderzoek is uitgevoerd conform het soortinventarisatieprotocol van het NGB. Het soortenprotocol schrijft 2-4 maal

gericht scheppen voor in voortplantingswater in de periode april- augustus en het zoeken naar eitjes op waterplanten in de periode april-juni. Ook mag gebruik worden gemaakt van een zaklamp: uit ervaring is gebleken dat 's nachts zoeken naar kamsalamanders waarbij met behulp van een felle zaklamp in het water wordt gekeken ook een goede methode is om de soort waar te nemen. Op 22 april 2019 is met behulp van een zaklamp 's nachts gezocht naar kamsalamander. Op 30 april, 15 mei en 20 juni 2019 is overdag geschept naar kamsalamanders en is gezocht naar eitjes. Alle onderzoeken zijn uitgevoerd onder geschikte omstandigheden (zie Tabel 6). Tijdens de gehele onderzoeksperiode zijn meerdere malen in het plangebied boomstammen, stenen, houten platen en planken gekeerd om zich verschuilende kamsalamanders te vinden.

Tabel 6 Onderzoeksdata en omstandigheden van onderzoek naar kamsalamander

Ronde	Datum	Zon op/ zon onder	Begintijd	Eindtijd	Tempera- tuur in °C	Windkracht in Beaufort	Neer- slag	Bewolking	medewer- ker
1	22 april 2019	20:47 uur	21:10 uur	23:10 uur	18	3	geen	onbewolkt	EJS
2	30 april 2019	6:06 uur	12:00 uur	14:00 uur	14	1	geen	volledig be- wolkt	EJS
3	15 mei 2019	5:38 uur	11:54 uur	17:25 uur	15	2	geen	onbewolkt	EJS
4	20 juni 2019	5:10 uur	10:46 uur	17:25 uur	18-21	2	geen	onbewolkt	EJS

3.4.5 Poelkikker

Uit de quickscan bleek dat de aanwezigheid van de poelkikker in het plangebied niet kon worden uitgesloten. De sloten en vijver in het plangebied kunnen fungeren als voortplantingsgebied. en er kan sprake zijn van geschikt landhabitat of overwinteringsplaatsen.

Daarom is een soortgericht onderzoek naar de poelkikker uitgevoerd, conform het soortinventarisatie-protocol van het NGB. Het soortprotocol schrijft voor dat een inventarisatie op twee avonden onder de goede omstandigheden naar roepende exemplaren moet worden uitgevoerd in de periode mei-juli. Bij voldoende warme dagen kan ook overdag geluisterd worden. Aanvullend kunnen in de periode mei - september volwassen dieren worden gevangen met het schepnet om ze vervolgens te determineren aan de hand van kenmerken die uitsluitend zijn voor poelkikker.

Alle onderzoeksrondes zijn uitgevoerd onder geschikte omstandigheden voor poelkikkers. De omstandigheden per bezoek zijn weergegeven in Tabel 7.

Op 14 juni en 17 juli 2019 was er sprake van twee zwoele avonden waarbij geluisterd is naar roepende poelkikkers. Op 20 juni en 25 juli 2019 is geschept naar groene kikkers. Hierbij zijn de dieren in de hand gedetermineerd.

Tabel 7 Onderzoeksdata en omstandigheden van onderzoek naar poelkikker

Ronde	Datum	Zon op / zon onder	Begintijd	Eindtijd	Tempera- tuur in °C	Windkracht in Beaufort	Neer- slag	Bewol- king	Medewer- ker
1	14 juni 2019	22:02 uur	23:30 uur	1:40 uur	17	2	geen	zwaar be- wolkt	EJS
2 (zicht en vangst)	20 juni 2019	5:10 uur	10:46 uur	17:25 uur	18-21	2	geen	onbewolkt	EJS
3	17 juli 2019	21:51 uur	22:15 uur	00:15 uur	16-14	1	geen	onbewolkt	EJS
4 (zicht en vangst)	25 juli 2019	5:42 uur	9:30 uur	12:15 uur	24-32	1	geen	onbewolkt	EJS

3.4.6 Rugstreeppad

Uit de quickscan bleek dat de aanwezigheid van de rugstreeppad in het plangebied niet kon worden uitgesloten. De sloten en vijver in het plangebied kunnen fungeren als voortplantingswater en er kan sprake zijn van geschikt landhabitat of overwinteringsplaatsen. Daarom is een soortgericht onderzoek naar de rugstreeppad uitgevoerd (zie Tabel 8 voor onderzoeksdata). Dit onderzoek is uitgevoerd conform het soortinventarisatieprotocol van het NGB.

Het geluid dat de rugstreeppad maakt in de voortplantingstijd is van een grote afstand waarneembaar. De soort is eenvoudig op te sporen. Gedurende de gehele onderzoeksperiode zijn op het land verschillende keren boomstammen, stenen, puin, houten platen of planken omgekeerd om padden te vinden. Muizenholletjes zijn zo ver mogelijk geïnspecteerd met behulp van een zaklamp.

Tabel 8 Onderzoeksdata en omstandigheden van onderzoek naar rugstreeppad

Ronde	Datum	Zon op/ zon onder	Begintijd	Eindtijd	Tempera- tuur in °C	Windkracht in Beaufort	Neer- slag	Bewolking	Medewer- ker
1	22 april 2019	20:47 uur	21:10 uur	23:10 uur	18	3	geen	onbewolkt	EJS
2	23 mei 2019	21:38 uur	21:53 uur	23:45 uur	14	0	geen	licht bewolkt	EJS
3	17 juli 2019	21:51 uur	22:15 uur	00:15 uur	16-14	1	geen	onbewolkt	EJS

3.4.7 Knoflookpad

Uit de quickscan bleek dat de aanwezigheid van de knoflookpad in het plangebied niet kon worden uitgesloten. De sloten en vijver in het plangebied kunnen fungeren als voortplantingswater en er kan sprake zijn van geschikt landhabitat of overwinteringsplaatsen. Daarom is een soortgericht onderzoek naar de knoflookpad uitgevoerd. Dit onderzoek is uitgevoerd conform de telrichtlijnen van RAVON. In deze telrichtlijnen zijn de volgende methodes opgenomen:

- avondtellingen van kooractiviteit bij het voortplantingswater (april);
- zoeken van eisnoeren (half april t/m half mei);
- tellen van larven (juni);
- zoeken van pas gemetamorfoseerde dieren (juli t/m augustus)

Voor de avondtellingen kan het beste gebruik worden gemaakt van een hydrofoon. De avondtellingen zijn uitgevoerd maar zonder gebruik van een hydrofoon. De tellingen vonden plaats onder geschikte omstandigheden voor knoflookpad (zie Tabel 9).

Tabel 9 Onderzoeksdata en omstandigheden van onderzoek naar knoflookpad

Ronde	Datum	Zon op/ zon onder	Begin- tijd	Eindtijd	Tempera- tuur in °C	Windkracht in Beaufort	Neerslag	Bewolking	Medewer- ker
1 (avondtelling)	27 maart 2019	19:00 uur	18:02 uur	22:00 uur	10	2	geen	zwaar be- wolkt	EJS
2 (avondtelling)	22 april 2019	20:47 uur	21:10 uur	23:10 uur	18	3	geen	onbewolkt	EJS
3 (eiskoeren)	30 april 2019	6:06 uur	12:30 uur	15:30 uur	14	1	geen	geheel be- wolkt	EJS
4 (larven)	20 juni 2019	5:10 uur	10:46 uur	17:25 uur	18-21	2	geen	onbewolkt	EJS
5 (juvenielen)	25 juli 2019	5:42 uur	9:30 uur	12:15 uur	24-32	1	geen	onbewolkt	EJS

3.4.8 Geelbuikvuurpad

Uit de quickscan bleek dat de aanwezigheid van de geelbuikvuurpad in het plangebied niet kon worden uitgesloten. De sloten en vijver in het plangebied kunnen fungeren als voortplantingswater en er kan sprake zijn van geschikt landhabitat of overwinteringsplaatsen. Daarom is een soortgericht onderzoek naar de geelbuikvuurpad uitgevoerd. Dit onderzoek is uitgevoerd conform de telrichtlijnen van RAVON. In deze telrichtlijnen zijn de volgende methodes opgenomen:

- tellen van (volwassen) dieren in het voortplantingswater (mei t/m juli)
- zoeken van eieren (mei t/m juni)

Op 15 mei en 20 juni is gezocht naar volwassen dieren en eieren. Het onderzoek is uitgevoerd onder geschikte weersomstandigheden (zie Tabel 10)

Tabel 10 Onderzoeksdata en omstandigheden van onderzoek naar geelbuikvuurpad

Ronde	Datum	Zon op/ zon onder	Begintijd	Eindtijd	Tempera- tuur in °C	Windkracht in Beaufort	Neer- slag	Bewol- king	Medewerker
1	15 mei 2019	5:38 uur	11:54 uur	17:25 uur	15	2	geen	onbewolkt	EJS
2	20 juni 2019	5:10 uur	10:46 uur	17:25 uur	18-21	2	geen	onbewolkt	EJS

3.5 Nationaal beschermde soorten

3.5.1 Eekhoorn

Tijdens de quickscan is een dode eekhoorn in het plangebied gevonden. Onderzocht moest worden of er ook nesten in het plangebied zijn en of eekhoorn zich ook voortplant in het plangebied. Daarom is een soortgericht onderzoek naar de eekhoorn uitgevoerd. Voor de eekhoorn zijn geen onderzoeksprotocollen beschikbaar. In februari, maart en april is gezocht naar nesten (zie Tabel 11). In

deze periode hebben de bomen geen blad en zijn nesten gemakkelijker te vinden. Gedurende de hele onderzoeksperiode (februari – oktober) is gelet op de aanwezigheid van eekhoorns in het plangebied.

Tabel 11 Onderzoeksdata en omstandigheden van onderzoek naar eekhoorn

Ronde	Datum	Starttijd	Temperatuur in °C	Windkracht in Beaufort	Neerslag	Bewolking	Medewerker
1	26 februari 2019	10:00 uur	14	0	geen	onbewolkt	HS
2	19 maart 2019	10:00 uur	10	2	geen	licht bewolkt	HS
3	17 april 2019	9:15 uur	16	2	geen	licht bewolkt	HS

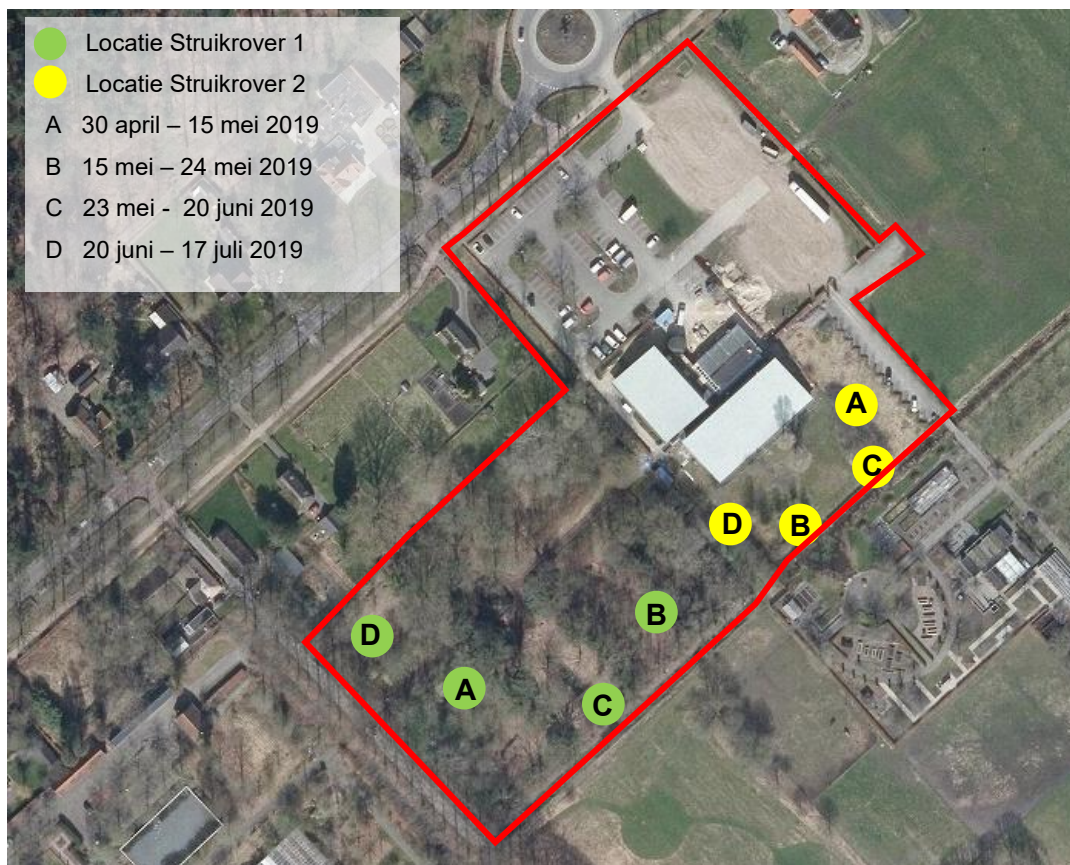
3.5.2 Steenmarter

Door de aard van het terrein kon door alleen de uitvoering van de quickscan een verblijfplaats van steenmarter niet uitgesloten worden. Voor onderzoek naar de steenmarter zijn geen onderzoeksprotocollen opgesteld. Voor het aantonen of uitsluiten van steenmarter is gebruik gemaakt van twee Struikrovers. De Struikrover bestaat uit een buis met lichtvenster waarin een blikje sardientjes is geplaatst. Achter in de buis staat een cameraval opgesteld die doormiddel van een voorzetlensje op korte afstand kan scherpstellen. De Struikrover is een beproefde methode om zowel kleine als grote marterachtigen te kunnen aantonen.

De twee Struikrovers zijn geplaatst op 30 april 2019 op twee verschillende locaties en vanaf 15 mei 2019 drie maal verplaatst (zie Figuur 2 voor een overzicht van de locaties).

Periode A (30 april -15 mei)	Struikrover 1 is geplaatst in een bosdeel in het zuidwesten van het plangebied vlak bij een wildwissel. Struikrover 2 is geplaatst in het noordoosten van het plangebied bij het sleedoorstruweel waar ook een wildwissel is gevonden.
Periode B (15 mei – 24 mei)	Struikrover 1 verplaatst naar een bosdeel centraal in het plangebied. Struikrover 2 is verplaatst naar een meidoornhaag langs een sloot nabij een wildwissel..
Periode C (23 mei – 20 juni)	Struikrover 1 is verplaatst onder de steiger bij de vijver in het zuiden van het plangebied. Struikrover 2 is verplaatst naar de zuidzijde van het sleedoorstruweel.
Periode D (20 juni – 17 juli)	Struikrover 1 is verplaatst naar westen van het plangebied naar een half opendeel met takken en snoeiafval. Struikrover 2 is geplaatst bij een meidoornhaag nabij een watergang die dwars door het plangebied loopt.

Daarnaast is tijdens de verschillende veldbezoeken gezocht naar verblijfplaatsen in dicht struikgewas en onder of tussen de aanwezige bouwmaterialen en afval. Ook is gezocht naar uitwerpselen en prooiresten.

Figuur 2 De locaties van de struikrovers in het plangebied (rode contour)

3.5.3 Das

Das is niet specifiek onderzocht, maar is wel een keer verschenen op de camera. Voor de methodiek van onderzoek zie de paragraaf hier boven.

3.5.4 Ringslang

Uit de quickscan bleek dat de aanwezigheid van de ringslang in het plangebied niet kon worden uitgesloten. De sloten, vijver en het landhabitat in het plangebied kunnen fungeren als jachtgebied voor de soort. Op het terrein zijn ook geschikte overwinteringsplaatsen vastgesteld. Daarom is een soortgericht onderzoek naar de ringslang uitgevoerd. Dit onderzoek is uitgevoerd conform het soortinventarisatieprotocol van het NGB. Het soortenprotocol geeft een onderzoeksinspanning van 4 bezoeken in de periode april –september als richtlijn. Met een voorkeur voor april, mei, augustus en september; eventueel met behulp van reptielenplaatjes.

Er is gebruik gemaakt van reptielenplaatjes. Deze plaatjes zijn gemaakt van bitumen golfplaat en hebben een afmeting van 50 * 45 cm. Er zijn vanaf 20 maart 2019 op 24 locaties plaatjes neergelegd op geschikte zonlocaties voor ringslang. Er is veelal gekozen voor locaties op het oosten en zuidoosten om zich opwarmende ringslangen in de ochtenduren te lokken naar een plekje onder de relatief warme plaatjes. De plaatjes hebben tot 26 september 2019 in het plangebied gelegen. Tussentijds zijn ze op 15 mei 2019 verplaatst naar geschiktere locaties voor hazelwormen. De plaatjes zijn allemaal gecontroleerd op 6 verschillende data. De controles zijn uitgevoerd onder geschikte omstandigheden voor het waarnemen van ringslangen (zie Tabel 12). Tijdens onderzoeken naar andere soortgroepen zijn tussendoor ook meerdere plaatjes gecontroleerd, maar nooit volledig.

Figuur 3 De locatie van plaatsjes (blauwe pinpoints) voor ringslangen in de periode 20 maart – 15 mei 2019 in het plangebied (rode contour)

Tabel 12 Onderzoeksdata en omstandigheden van onderzoek naar ringslang

Ronde	Datum	Zon op/ zon onder	Begintijd	Eindtijd	Tempera- tuur in °C	Windkracht in Beaufort	Neer- slag	Bewolking	Medewer- ker
1	18 april 2019	6:31 uur	12:15 uur	14:30 uur	18	3	geen	licht bewolkt	EJS
2	30 april 2019	21:01	12:00 uur	14:00 uur	14	1	geen	geheel be- wolkt	EJS
3	15 mei 2019	5:38 uur	11:54 uur	17:25 uur	15	2	geen	onbewolkt	EJS
4	14 juni 2019	5:10 uur	8:00 uur u	11:00 uur	15	1	geen	zwaar be- wolkt	RH
5	20 juni 2019	22:04 uur	10:46 uur	17:25 uur	18-21	2	geen	onbewolkt	EJS
6	3 septem- ber 2019	6:48 uur	10:40 uur	11:40 uur	21	3	geen	half bewolkt	HS
7	26 sep- tember	7:27 uur	10:11 uur	14:00 uur	16	2	geen	geheel be- wolkt	EJS

3.5.5 Hazelworm

Uit de quickscan bleek dat de aanwezigheid van de hazelworm in het plangebied niet kon worden uitgesloten. Het bosperceel en het extensieve graslandje ten zuiden van het hoofdgebouw kunnen fungeren als foerageergebied voor de soort. Op het terrein zijn mogelijk ook geschikte overwinteringsplaatsen aanwezig. Daarom is een soortgericht onderzoek naar de hazelworm uitgevoerd. Dit onderzoek is uitgevoerd conform het soortinventarisatieprotocol van het NGB. Het soortenprotocol geeft een onderzoeksinspanning van vier controles van de plaatjes in de periode juni-september. Plaatjes moeten minimaal een maand voor de controle op hun plek liggen om de dieren te laten wennen.

Voor de ringslang zijn op 20 maart 2019 al plaatjes uitgelegd. Deze plaatjes zijn op 15 mei 2019 deels verplaatst ten gunste van de trefkans op hazelworm. Op 20 juni 2019 is weer een deel van de plaatjes verplaatst ten behoeve van een betere spreiding over het plangebied. Op deze datum bleken 3 plaatjes te ontbreken. Het onderzoek is daarom vanaf 20 juni voortgezet met 21 plaatjes. Tijdens de controles zijn plaatjes soms iets verplaatst wanneer ze overgroeid door de vegetatie waren of wanneer er sprake was van grote kolonies mieren onder de plaatjes. Naast het controleren van plaatjes zijn in het plangebied ook boomstammen en houten platen en planken gekeerd om zich verschuilende hazelwormen te vinden. De controles zijn uitgevoerd onder geschikte omstandigheden voor het waarnemen van hazelwormen (zie Tabel 13).

Figuur 4 De locatie van plaatsjes (blauwe pinpoints) voor hazelwormen in de periode 15 mei – 20 juni 2019 in het plangebied (rode contour)

Figuur 5 De locatie van plaatsjes (blauwe pinpoints) voor hazelwormen in de periode 20 juni - 26 september 2019 in het plangebied (rode contour)

Tabel 13 Onderzoeksdata en omstandigheden van onderzoek naar hazelworm

Ronde	Datum	Zon op/ zon onder	Begintijd	Eindtijd	Tempera- tuur in °C	Windkracht in Beaufort	Neerslag	Bewol- king	Mede- werker
1	14 juni 2019	5:10 uur	8:00 uur u	11:00 uur	15	1	geen	zwaar be- wolkt	RH
2	20 juni 2019	5:10 uur	10:46 uur	17:25 uur	18-21	2	geen	onbewolkt	EJS
3	17 juli 2019	5:31 uur	10:37 uur	13:30 uur	18	1	geen	zwaar be- wolkt	EJS
4	3 septem- ber 2019	6:48 uur	10:40 uur	11:40 uur	21	3	geen	half be- wolkt	HS
5	26 sep- tember	7:27 uur	10:11 uur	14:00 uur	16	2	geen	geheel be- wolkt	EJS

3.5.6 Levendbarend hagedis

Uit de quickscan bleek dat de aanwezigheid van levendbarend hagedis in het plangebied niet kon worden uitgesloten. De randen van het bosperceel en het extensieve graslandje ten zuiden van het hoofdgebouw kunnen fungeren als foerageergebied voor de soort. Op het terrein zijn mogelijk ook geschikte overwinteringsplaatsen aanwezig. Daarom is een soortgericht onderzoek naar levendbarend hagedis uitgevoerd, conform het soortinventarisatieprotocol van het NGB. Het soortenprotocol geeft een onderzoeksinspanning van 3 rondes aan in de periode half april – eind mei en augustus-september aan. Eén van deze rondes mag eventueel in de minder optimale periode juni-juli. Het gebruik van reptielenplaatjes wordt ook hier geadviseerd, maar in combinatie van het lopen van een looproute langs zonnige beschutte kansrijke plekken. In het plangebied zijn met name de oostelijk en

zuidoostelijke bosrandjes afgelopen. De plaatjes moeten een maand van te voren worden geplaatst om de dieren te laten wennen.

Alle rondes zijn uitgevoerd onder geschikte omstandigheden voor het waarnemen van levendbarend hagedis (zie Tabel 14).

Tabel 14 Onderzoeksdata en omstandigheden van onderzoek naar levendbarend hagedis

Ronde	Datum	Zon op/ zon onder	Begintijd	Eindtijd	Tempera- tuur in °C	Windkracht in Beaufort	Neer- slag	Bewolking	Medewer- ker
1	18 april 2019	6:31 uur	12:15 uur	14:30 uur	18	3	geen	licht bewolkt	EJS
2	30 april 2019	6:06 uur	12:00 uur	14:00 uur	14	1	geen	geheel be- wolkt	EJS
3	15 mei 2019	5:38 uur	11:54 uur	17:25 uur	15	2	geen	onbewolkt	EJS
4	14 juni 2019	5:10 uur	8:00 uur u	11:00 uur	15	1	geen	zwaar be- wolkt	RH
5	20 juni 2019	22:04 uur	10:46 uur	17:25 uur	18-21	2	geen	onbewolkt	EJS
6	3 septem- ber 2019	6:48 uur	10:40 uur	11:40 uur	21	3	geen	half bewolkt	HS
7	26 sep- tember	7:27 uur	10:11 uur	14:00 uur	16	2	geen	geheel be- wolkt	EJS

3.5.1 Alpenwatersalamander

Uit de quickscan bleek dat de aanwezigheid van de alpenwatersalamander in het plangebied niet kon worden uitgesloten. De sloten en vijver in het plangebied kunnen fungeren als voortplantingswater en er kan sprake zijn van geschikt landhabitat of overwinteringsplaatsen. Daarom is een soortgericht onderzoek naar de alpenwatersalamander uitgevoerd, conform het soortinventarisatieprotocol van het NGB. Het soortenprotocol gaat uit van een onderzoeksinspanning waarbij ten minste 2 maal in de periode maart-augustus wordt geschept naar adulten of juvenielen. Daarnaast wordt geadviseerd om materiaal te keren waar onder exemplaren zich kunnen verschuilen.

Er zijn vier gerichte bezoeken uitgevoerd om dieren in het water te vinden. Hierbij is geschept met een groot steeknet. Daarnaast zijn tijdens de gehele onderzoeksperiode meerdere malen in het plangebied boomstammen, stenen, houten platen en planken gekeerd om zich verschuilende alpenwatersalamanders op te vinden.

De controles zijn uitgevoerd onder geschikte omstandigheden voor het waarnemen van alpenwatersalamanders (zie Tabel 15).

Tabel 15 Onderzoeksdata en omstandigheden van onderzoek naar alpenwatersalamander

Ronde	Datum	Zon op/ zon onder	Begintijd	Eindtijd	Tempera- tuur in °C	Windkracht in Beaufort	Neerslag	Bewol- king	medewer- ker
1	22 april 2019	20:47 uur	21:10 uur	23:10 uur	18	3	geen	onbewolkt	EJS
2	30 april 2019	6:06 uur	12:00 uur	14:00 uur	14	1	geen	volledig bewolkt	EJS
3	15 mei 2019	5:38 uur	11:54 uur	17:25 uur	15	2	geen	onbewolkt	EJS
4	20 juni 2019	5:10 uur	10:46 uur	17:25 uur	18-21	2	geen	onbewolkt	EJS

3.5.2 Vinpootsalamander

Uit de quickscan bleek dat de aanwezigheid van de alpenwatersalamander in het plangebied niet kon worden uitgesloten. De sloten en vijver in het plangebied kunnen fungeren als voortplantingswater en er kan sprake zijn van geschikt landhabitat of overwinteringsplaatsen. Daarom is een soortgericht onderzoek naar de vinpootsalamander conform het soortinventarisatieprotocol van het NGB. Het soortenprotocol gaat uit van een onderzoeksinspanning waarbij ten minste 2 maal in de periode maart-augustus wordt geschept naar adulten of juvenielen. Daarnaast wordt geadviseerd om materiaal te keren waar onder exemplaren zich kunnen verschuilen.

Er zijn vier gerichte bezoeken uitgevoerd om dieren in het water te vinden. Hierbij is geschept met een groot steeknet. Daarnaast zijn tijdens de gehele onderzoeksperiode meerdere malen in het plangebied boomstammen, stenen, houten platen en planken gekeerd om zich verschuilende vinpootsalamanders op te vinden.

De controles zijn uitgevoerd onder geschikte omstandigheden voor het waarnemen van vinpootsalamanders (zie Tabel 16).

Tabel 16 Onderzoeksdata en omstandigheden van onderzoek naar vinpootsalamander

Ronde	Datum	Zon op/ zon onder	Begintijd	Eindtijd	Tempera- tuur in °C	Windkracht in Beaufort	Neer- slag	Bewolking	medewer- ker
1	22 april 2019	20:47 uur	21:10 uur	23:10 uur	18	3	geen	onbewolkt	EJS
2	30 april 2019	6:06 uur	12:00 uur	14:00 uur	14	1	geen	volledig be- wolkt	EJS
3	15 mei 2019	5:38 uur	11:54 uur	17:25 uur	15	2	geen	onbewolkt	EJS
4	20 juni 2019	5:10 uur	10:46 uur	17:25 uur	18-21	2	geen	onbewolkt	EJS

4 | Resultaten

In dit hoofdstuk wordt per onderzochte diersoort aangegeven of er verblijfplaatsen (nesten, hollen, ed.) zijn gevonden en of er andere belangrijke elementen van de functionele leefomgeving aanwezig zijn. Deze belangrijke elementen zijn bijvoorbeeld: bij huismussen schuil- en rustmogelijkheden in struiken, heggen en bomen. Bij vleermuizen gaat het om vliegroutes en foerageergebied en bij amfibieën om landhabitat en overwinteringsplaatsen.

De diersoorten worden wederom ingedeeld naar beschermingsregime (Vogelrichtlijn, Habitatrichtlijn en Nationaal beschermd).

4.1 Vogelrichtlijnsoorten

4.1.1 Havik, buizerd en sperwer

Tijdens geen van de bezoeken in de gehele periode augustus 2018 tot oktober 2019 zijn havik, buizerd of sperwer waargenomen. Nesten zijn gezocht maar niet gevonden. Geen van deze roofvogels broedt in het plangebied. Alleen tijdens de quickscan zijn prooiresten gevonden van één van deze roofvogels. Tijdens het nader onderzoek zijn geen nieuwe prooiresten gevonden. Het plangebied is geen onderdeel van essentieel foerageergebied van één van deze soorten.

4.1.2 Huismus

Aanwezige nesten

In het hoofdgebouw broeden huismussen in de dakrand. Op 20 maart 2019 zijn minimaal drie paar huismussen gezien die nestmateriaal sleepten naar holle delen in de dakrand op het noordoosten van het hoogste deel van het hoofdgebouw (zie Foto 2).

Op 18 april 2019 zijn 3 nesten geteld in de dakrand. Op 30 april 2019 werden wederom 3 nesten geteld en op 15 mei 2019 werden 4 nesten geteld. We gaan uit van tenminste 4 broedpaartjes huismus de hele lengte van de dakrand op het noordoosten gebruiken. In 2019 zijn in totaal 7 verschillende nest-plekken geteld.

Tabel 17 Vastgestelde huismusnesten in het dak van het Huis van Weldadigheid

Ronde	Datum	Adres	Locatie	Aantal nesten
1	20 maart 2019	Van Swietenlaan 1a	Dakrand noordoost	3
2	18 april 2019	Van Swietenlaan 1a	Dakrand noordoost	3
3	30 april 2019	Van Swietenlaan 1a	Dakrand noordoost	3
4	15 mei 2019	Van Swietenlaan 1a	Dakrand noordoost	4

Overige elementen van de functionele leefomgeving

Schuil- en rustplaatsen in struiken, heggen, bomen

Langs het hoofdgebouw zijn veel schuil- en rustmogelijkheden aanwezig. Aan de noordoostzijde van het gebouw zijn dichte beukenhagen aanwezig (zie Foto 2). Aan de zuidoostzijde is dicht sleedoornstruweel aanwezig waarin de huismussen regelmatig zijn waargenomen (Foto 3). Ten zuiden van het hoofdgebouw is een dichte meidoornhaag en bramenstruweel aanwezig. Ook hierin zijn de huismussen regelmatig aangetroffen.

De hierboven beschreven hagen en struweel zijn een essentieel onderdeel van het leefgebied van de huismussen.

Foto 2 Locatie van de Huismusnesten in het hoofdgebouw (rode ovaal) en de beukenhagen langs het gebouw.

Foto 3 Het sleedoorstruweel nabij het hoofdgebouw met op de voorgrond een extensief beheerd grasveldje

Zandbaden, foerageergebied en drinkwater

Ten noorden van het hoofdgebouw zijn zandige delen aanwezig waar huismussen kunnen zandbad-deren. Deze zandplekken zijn ontstaan door voertuigen die hier parkeren.

De huismussen kunnen foerageren op kruiden, zaden en insecten op het extensieve graslandje ten zuiden van het hoofdgebouw. Ook zijn er veel vruchtdragende bomen en struiken in de omgeving zoals bramenstruiken, appel- en perenbomen en sleedoorn. Op het terras waar veel bezoekers van het Huis van Weldadigheid eten, wordt door de huismussen een graantje meegepikt.

In de omgeving zijn meerdere slootjes en vijvers aanwezig waar huismussen kunnen drinken. Ook kunnen huismussen drinken uit tijdelijke plassen of van slecht afwaterende dakdelen.

4.1.3 Algemene broedvogels

In het plangebied broeden verschillende soorten broedvogels. Soorten die zijn waargenomen zijn me-
rel, grauwe vliegenvanger, koolmees, roodborst en zanglijster. In het hoofdgebouw broeden meerdere
spreeuwen.

4.2 Habitatrichtlijnsoorten

4.2.1 Vleermuizen

Er zijn vier soorten vleermuizen in en nabij het plangebied waargenomen. Het gaat om gewone groot-
oorvleermuis, gewone dwergvleermuis, rosse vleermuis en laatvlieger. Deze vier soorten worden hier-
onder apart besproken. Het plangebied is onderzocht op verblijfplaatsen, op het belang als foerageer-
gebied en als onderdeel van vliegroutes voor de verschillende soorten vleermuizen. Vliegroutes zijn
lijnvormige elementen zoals bosranden en bomenrijen die gebruikt worden door vleermuizen om zich
op te oriënteren en/of als beschutting tegen de wind of lichtbronnen.

Gewone grootoorvleermuis

Aanwezige verblijfplaatsen

Gedurende de vier onderzoeken zijn geen verblijfplaatsen van gewone grootoorvleermuizen vastge-
steld in het plangebied.

Op ongeveer 170 meter ten zuiden van het plangebied in een van de beuken langs de Graaf van
Stirumlaan is wel een verblijfplaats aangetroffen. Het gaat om een paarverblijf.

Essentieel foerageergebied

Het plangebied is geen essentieel onderdeel van het foerageergebied van gewone grootoorvleermuis.

Eén en soms twee gewone grootoorvleermuis zijn in totaal vier maal waargenomen in het plangebied.
Gedurende het vleermuisonderzoek is de soort twee maal foeragerend aangetroffen in het plangebied
en tijdens het onderzoek naar kooractiviteit van amfibieën is de soort twee maal waargenomen.

Tijdens het vleermuisonderzoek op 21 juni 2019 is waargenomen dat een gewone grootoorvleermuis
zijn prooi opat in de theekoepel.

Het plangebied wordt gebruikt om te foerageren door één à twee gewone grootoorvleermuizen. In de
omgeving is veel meer geschikt en geschikter foerageergebied aanwezig. Het parkachtige landschap
van de Tuinbouwschool is ideaal foerageergebied voor de soort. Daarnaast is het besloten weiland
grenzend aan het plangebied en het bos tegenover het plangebied erg geschikt als foerageergebied.
De groene tuinen rondom de woningen in de buurt van het plangebied kunnen ook functioneren als
foerageergebied.

Essentiële vliegroutes

In het plangebied zijn geen essentiële vliegroutes van gewone grootoorvleermuizen vastgesteld.

In de omgeving zijn wel essentiële vliegroute aanwezig. De beukensingel van de Graaf van Limburg
Stirumlaan werkt als vliegroute tussen de aangetroffen verblijfplaats in één van de beuken en geschikte

foerageergebieden in de omgeving. Ook de van Majoor van Swietenlaan lijkt door de drie rijen zomer-eiken naast elkaar zeer geschikt als vliegroute.

Rosse vleermuis

Aanwezige verblijfplaatsen

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen van rosse vleermuizen vastgesteld.

In de beuken langs de Graaf van Limburg Stirumlaan zijn zeer waarschijnlijk wel verblijfplaatsen aanwezig waarvan de dichtstbijzijnde op slechts 10 meter afstand van het plangebied. Aan de holtes in de beuken was duidelijk te zien dat ze gebruikt zijn door vleermuizen. Rosse vleermuizen zijn vaak vroeg in of nabij het plangebied waargenomen wat suggereert dat een verblijfplaats vlakbij is.

Tijdens het vleermuisonderzoek is niet vastgesteld om wat voor type verblijfplaatsen het gaat. Gezien de lage aantallen waargenomen rosse vleermuizen lijkt een kraamverblijf uitgesloten.

Essentieel foerageergebied

Het plangebied is geen essentieel onderdeel van het foerageergebied van rosse vleermuizen.

Tijdens de meeste onderzoeksrondes zijn één tot maximaal drie rosse vleermuizen foeragerend waargenomen in het plangebied. Dit zijn lage aantallen en bovendien is er in de omgeving veel geschikt foerageergebied aanwezig. Geschikte foerageergebieden zijn bijvoorbeeld het besloten weiland grenzend aan het plangebied en het bos tegenover het plangebied met open besloten weilandjes erg geschikt als foerageergebied voor rosse vleermuizen.

Het plangebied is slechts een klein en niet essentieel onderdeel van het foerageergebied van rosse vleermuizen.

Essentiële vliegroutes

In het plangebied zijn geen essentiële vliegroutes van rosse vleermuizen vastgesteld.

Tijdens de onderzoeken in augustus en september 2018 is waargenomen dat een klein aantal rosse vleermuizen de zuidoost rand van het bosje van het plangebied gebruikt als vliegroute (zie Figuur 6). Rosse vleermuizen gebruiken soms lijnvormige elementen zoals bosranden en bomenrijen in het landschap als vliegroute. De soort is echter een uitstekende vlieger die in tegenstelling tot kleinere vleermuissoorten niet geheel afhankelijk is van dergelijke lijnvormige landschapselementen.

Gewone dwergvleermuis

Aanwezige verblijfplaatsen

In het plangebied zijn geen verblijfplaatsen aangetroffen.

In de omgeving van het plangebied zijn wel enkele verblijfplaatsen gevonden. In het woonhuis aan de Majoor van Swietenlaan 4 is op 21 juni 2019 een kraamkolonie van minimaal 7 dieren gevonden.

Essentieel foerageergebied

Het plangebied is geen essentieel foerageergebied voor gewone dwergvleermuizen.

In het plangebied foerageren gemiddeld 3 tot 5 gewone dwergvleermuizen welke verblijfplaatsen hebben aan de Majoor van Swietenlaan. Dit zijn vrij lage aantallen en bovendien is er in de omgeving veel geschikt foerageergebied aanwezig. Geschikte foerageergebieden zijn bijvoorbeeld het naastgelegen terrein van de Tuinbouw school, het besloten weiland grenzend aan het plangebied en het bos tegenover het plangebied met open besloten weilandjes.

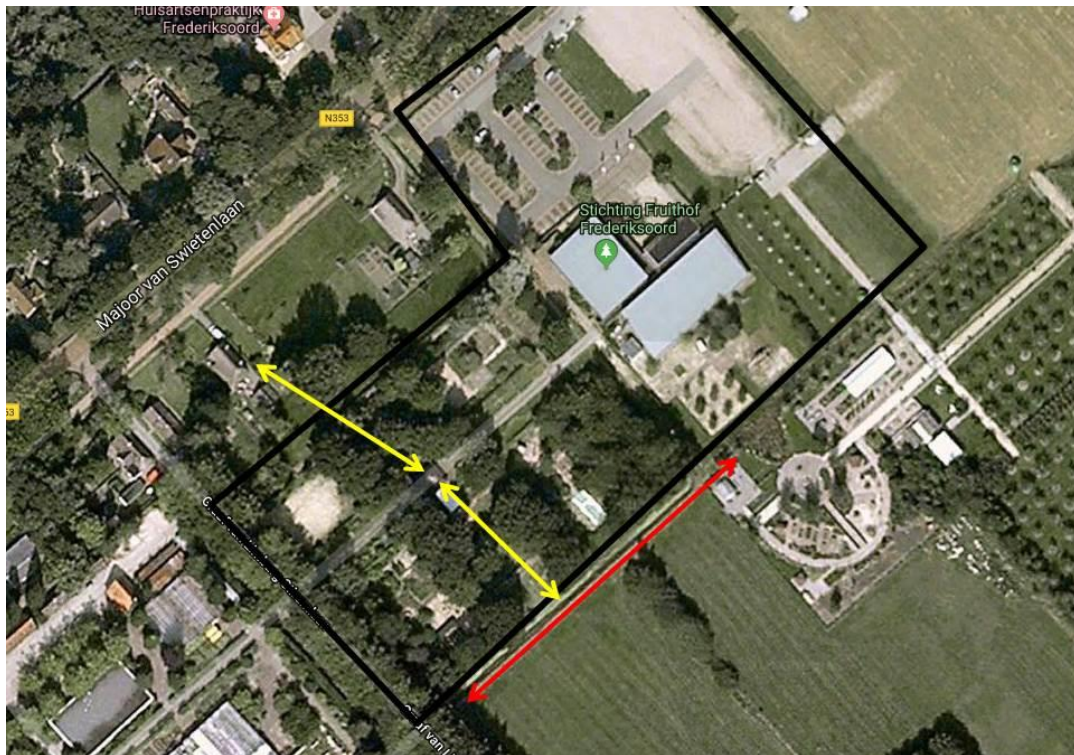
Essentiële vliegroutes

In het plangebied zijn geen essentiële vliegroutes aanwezig.

Tijdens de onderzoek in augustus en september 2018 is vastgesteld dat een klein aantal gewone dwergvleermuizen het plangebied gebruikt als onderdeel van een vliegroute.

De eerste vliegroute (gele pijlen in figuur 6) loopt vanaf het noordwesten naar het zuiden via de thee-koepel naar het naastgelegen weiland. Deze vliegroute wordt gebruikt door de gewone dwergvleermuis. De vliegroute werd tijdens de veldbezoeken gebruikt door circa 5 á 6 dieren. De tweede vliegroute (rode pijl in figuur 3) loopt vanaf Graaf van Limburg Stirumlaan richting het noordoosten. Slechts

3 dieren maakten gebruik van deze vliegroute. In 2019 tijdens de onderzoeken in mei en juni 2019 waren de aantallen voor beide vliegroutes nog lager.

Figuur 6 Gele pijlen: vliegroute gewone dwergvleermuis. Rode pijl: vliegroute rosse vleermuis en gewone dwergvleermuis.

Laatvlieger

Verblijfplaatsen

In het plangebied en de directe omgeving zijn geen verblijfplaatsen van laatvliegers gevonden.

Essentieel foerageergebied

Het plangebied is geen essentieel foerageergebied voor laatvliegers.

Op 17 mei 2019 zijn relatief veel (7 exemplaren) foeragerende laatvliegers in het plangebied waargenomen. Mogelijk zijn dit vrouwtjes die elders in Frederiksoord in een kraamkolonie verblijven. Op andere data zijn nauwelijks laatvliegers waargenomen. In de omgeving is vergelijkbaar foerageergebied aanwezig in de vorm van besloten weilandjes omringd door bos of houtsingels. Ook het parkachtige terrein van de Tuinbouwschool is zeer geschikt foerageergebied.

Essentiële vliegroutes

In het plangebied zijn geen essentiële vliegroutes aanwezig.

Er zijn tijdens de onderzoeken geen vliegroutes van laatvliegers vastgesteld.

4.2.2 Amfibieën

Heikikker

Heikikkers komen niet voor in het plangebied.

Voortplantingswater

Op 20 maart en 27 maart 2019 zijn in het plangebied geen heikikkers waargenomen. In deze periode zijn heikikkers goed te vinden op basis van hun kooractiviteit (heikikkers maken een geluid dat klinkt als: 'wok wok'). Omdat de heikikker niet gehoord werd zijn twee referentiegebieden bezocht. Als eerste

is op 20 maart 2019 het zuidelijk terrein van de Tuinbouwschool bezocht. Hier werd één roepend exemplaar heikikker gevonden. Op 27 maart 2019 zijn de vennetjes ten noordwesten van Vledder aan de Middenweg bezocht. Hier zijn ten minste 20 roepende exemplaren waargenomen. Omdat in de directe omgeving wel actieve heikikkers zijn waargenomen, mag aangenomen worden dat de soort zich niet voortplant in het plangebied.

Op 20 juni 2019 is geschept naar larven van heikikkers. Deze zijn niet gevonden. Op 25 juli 2019 is gezocht naar juveniele heikikkers. Deze zijn niet aangetroffen. Heikikkers planten zich met zekerheid niet voort in het plangebied.

Figuur 7 Locatie van voortplanting van heikikkers (blauwe pinpoints) buiten het plangebied (rode contour)

Landbiotoop en overwintering

Op ongeveer 300 meter van het plangebied is op het terrein van de Tuinbouwschool de dichtstbijzijnde heikikker aangetroffen. Er is slechts één exemplaar aangetroffen. De populatie op dit terrein kan daarom niet groot zijn. De soort foerageert en overwintert onder normale omstandigheden niet verder dan 300 meter van het voortplantingswater (Bron BIJ12, 2017). Rondom het voortplantingswater is geschikt landhabitat aanwezig en zijn volop mogelijkheden om te overwinteren. Er is geen enkele noodzaak voor deze zeer kleine populatie heikikkers om verder dan 300 meter weg te trekken van het voortplantingswater. Op basis daarvan kan de aanwezigheid van de heikikker in het plangebied worden uitgesloten.

Boomkikker

Voortplantingswater

In het plangebied is geen voortplantingswater aanwezig voor boomkikkers.

Op 22 april en 23 mei 2019 is na zonsondergang geluisterd naar kooractiviteit van boomkikkers. Op het terrein van Stichting Fruithof Frederiksoord is een populatie boomkikkers aangetroffen. In een aangelegde poel op slechts 90 meter van het plangebied zijn tenminste 20 roepende boomkikkers waargenomen. In een sloot op 200 meter afstand van het plangebied zijn nog eens 10 roepende dieren waargenomen (Figuur 8).

Op 20 juni 2019 is geschept naar larven van boomkikkers. In het plangebied zijn ze niet gevonden. Op de locaties waar de boomkikkers buiten het plangebied in april en mei zijn waargenomen, zijn alleen in de poel larven gevangen. De sloot stond op 20 juni 2019 bijna droog.

Figuur 8 Voortplantingslocaties van boomkikker (gele contour) nabij het plangebied (rode contour)

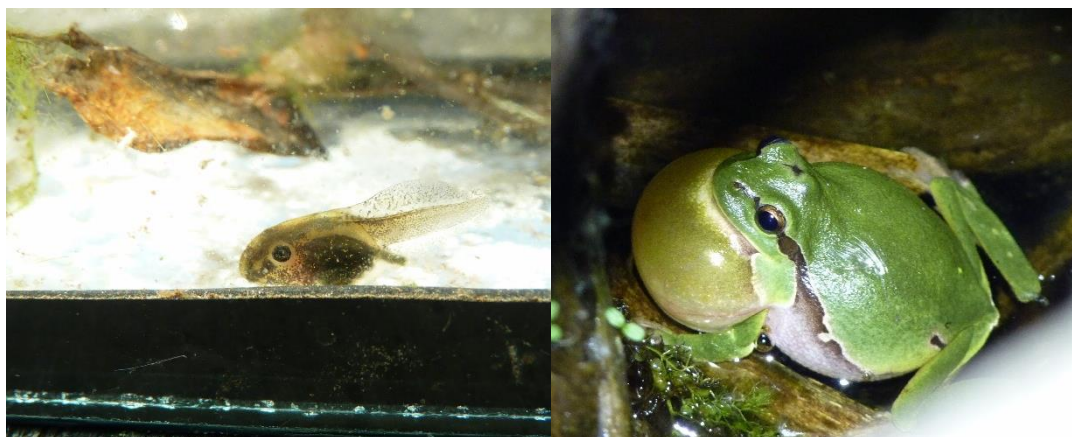

Foto 4 Aangetroffen larve en adulte boomkikker in de poel op het terrein van de Fruithof

Landbiotoop en overwintering

In het plangebied is geschikt landbiotoop aanwezig en zijn geschikte overwinteringsplaatsen te vinden. Boomkikkers verblijven het liefst op beschutte maar zonnige plekje op het land. Het gaat hier bij om zonnig gelegen zoom- en mantelvegetaties met vooral braamstruweel. In het plangebied is vooral op het zuidoosten braamstruweel en sleedoornstruweel te vinden waar boomkikkers mogelijk zouden kunnen zonnen. Tijdens het onderzoek zijn ze hier echter niet waargenomen. Het aangrenzende water

is rijk aan bastaardkikkers en tiendoornige stekelbaarzen die eieren en larven van boomkikkers eten. De geschikte poel waar ze zich wel voortplanten ligt op ongeveer 120 meter afstand van dit struweel. Boomkikkers verblijven doorgaans binnen een straal van 300 meter afstand van het voortplantingswater en zijn in staat gebiedjes snel te koloniseren.

Het is niet uitgesloten dat boomkikkers af en toe in de zuidoostrand van het plangebied voorkomen om te zonnen, foerageren of als route om naar een ander gebied te trekken. Van essentieel landhabitat is geen sprake.

Boomkikkers overwinteren tussen boomwortels, houtstapels, in de strooisellaag en in muizenholletjes. Doorgaans overwinteren ze in hetzelfde gebied waar ze de zomer doorbrengen tot zo'n 300 meter van het voortplantingswater. In het plangebied zijn geschikte plekken aanwezig waar de boomkikker kan overwinteren. Er zijn veel nauwe ruimtes tussen stapels hout en stenen te vinden. Ook zijn er meerdere muizenholen gevonden. De aanwezigheid van overwinteringsplaatsen van de boomkikker in het plangebied is niet uit te sluiten.

Kamsalamander

Voortplantingswater

De kamsalamander plant zich niet voort in het plangebied.

Op 22 april 2014 zijn twee volwassen kamsalamanders aangetroffen in een vijver op het terrein van de Tuinbouwschool op een afstand van ongeveer 130 meter van het plangebied. Het ging om een mannetje en een vrouwtje. De soort plant zich voort in deze vijver en mogelijk andere waterpartijen op het terrein van de Tuinbouwschool. In het plangebied is de soort niet aangetroffen. De sloten van het plangebied zijn voedselrijk en er leven vrij veel tiendoornige stekelbaarsjes. Deze visjes eten onder meer de eieren van kamsalamanders. De vijver in het plangebied is slecht onderhouden en is daardoor sterk aan het verlanden. Bovendien ligt het vol met dood blad waardoor er zuurstofarme condities ontstaan. De matige condities van het water in het plangebied en het ontbreken van waarnemingen van kamsalamanders in het plangebied maken dat er met zekerheid kan worden gesteld dat de soort zich er niet voortplant.

Landbiotoop en overwintering

In het plangebied zijn mogelijk geschikte overwinteringsplekken aanwezig.

Op 28 september 2018 is een dode kamsalamander op de weg de Graaf van Limburg Stirumlaan. De vindplaats is op slechts 10 meter van het plangebied. Waarschijnlijk kwam dit exemplaar van het terrein van de Tuinbouwschool op zoek naar een overwinteringsplaats. Precies op de locatie onder de weg waar de kamsalamander is gevonden ligt een duiker. Mogelijk is dit een geschikte overwinteringsplek. In het plangebied zijn stapels stenen en hout gekeerd om kamsalamanders te vinden. Ze zijn hier niet gevonden. Op basis van de vondst van een dode kamsalamander op slechts 10 meter van het plangebied kan niet worden uitgesloten dat de kamsalamander ook in het plangebied overwintert. Als landhabitat wordt het plangebied nauwelijks gebruikt. Het terrein van de Tuinbouwschool is het voornaamste landhabitat van de kamsalamanders die zich daar voortplanten.

Poelkikker, rugstreeppad, knoflookpad en geelbuikvuurpad

Deze soorten zijn onderzocht maar niet aangetroffen in of op korte afstand van het plangebied. De genoemde soorten planten zich niet voort in het plangebied en maken ook geen gebruik van het plangebied als landhabitat of overwinteringsplaats.

4.3 Nationaal beschermde soorten

4.3.1 Zoogdieren

Eekhoorn

Verblijfplaatsen

Naar aanleiding van de aangetroffen dode eekhoorn in het plangebied tijdens de quickscan is gezocht naar nesten van eekhoorns in het plangebied. Er zijn geen nesten aangetroffen in het plangebied. Ook zijn er geen waarnemingen gedaan van eekhoorns binnen het plangebied. De enige waarneming is

gedaan op 26 februari 2019. Het ging om een exemplaar op 150 meter afstand van het plangebied langs de Majoor van Swietenlaan. Eekhoorn verblijft niet in het plangebied. Mogelijk zwerft er af en toe een exemplaar door het plangebied. Van een vaste verblijfplaats is geen sprake.

Foerageergebied

Eekhoorn is niet waargenomen in het plangebied. Het plangebied is geen essentieel foerageergebied voor eekhoorn.

Steenmarter

Verblijfplaats

De steenmarter heeft geen vaste verblijfplaats in het plangebied.

Er zijn af en toe keutels gevonden van een steenmarter in het begin van het jaar. Onderzoek met de Struikrovers leverde slechts één waarneming op. Op 30 april 2019 is een steenmarter vastgelegd (zie Foto 5). Het dier is meer dan twee uren na zonsondergang vastgelegd. Wanneer een verblijfplaats in de buurt was dan was de soort eerder op de avond vastgelegd en ook vaker dan één keer.

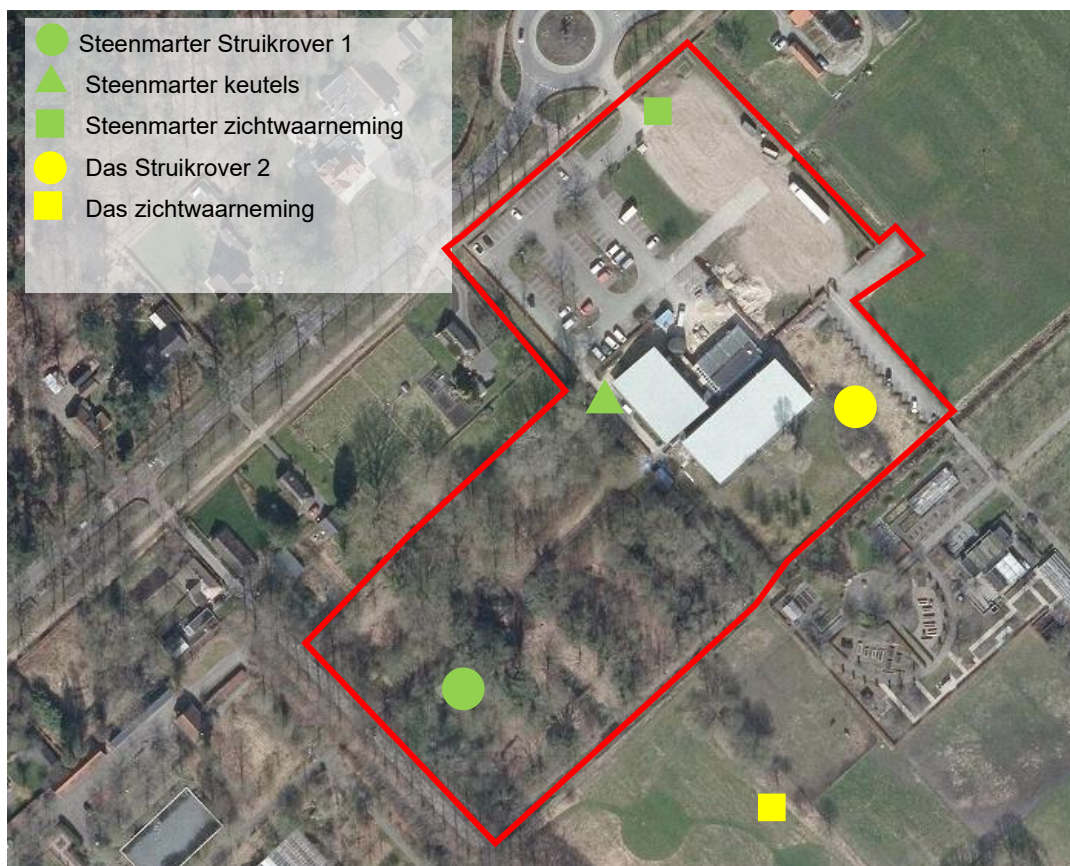
De soort verblijft niet in het plangebied en ook niet op zeer korte afstand van het plangebied.

Foerageergebied

Het plangebied is in het voorjaar een klein aantal keer bezocht door een steenmarter. Op 21 juni 2019 is 's nachts op de parkeerplaats van het plangebied weer een steenmarter gezien. Het plangebied is geen essentieel foerageergebied voor de steenmarter, maar wordt soms gebruikt als onderdeel van het foerageergebied en/of als looproute van en naar geschikt jachtgebied.

Foto 5 Een steenmarter snuffelt aan een blikje sardientjes, vastgelegd met de Struikrover.

Figuur 9 Waarnemingen van steenmarter en das in of nabij het plangebied.

Das

Verblijfplaats

In het plangebied is geen verblijfplaats van das aanwezig.

Tijdens het onderzoek naar steenmarter is eenmalig een das vastgelegd. Een Struikrover heeft op 7 mei 2019 een das vastgelegd (zie Foto 6 en figuur 9 voor de locatie). Ook op het weiland ten zuiden van het plangebied is een das waargenomen op 21 juni 2019. Tijdens het nader onderzoek zijn geen verblijfplaatsen gevonden. Indien er wel een verblijfplaats was dan zou das regelmatig waargenomen zijn.

Foerageergebied

Das foerageert sporadisch in het plangebied. Het plangebied is geen essentieel foerageergebied voor de soort.

Foto 6 *Das vastgelegd op beeld door een Struikrover*

4.3.2 Reptielen

Ringslang

Voortplantingsplaatsen

In het plangebied is geen voortplanting vastgesteld.

De ringslang legt haar eieren op warme vochtige plekken. Dit zijn doorgaans composthopen, bladhopen of mestvaalten. Ook hopen met snoeiafval (takken en blad) kunnen geschikt zijn. In het plangebied wordt tuinafval en snoeiafval gedumpt. Er zijn hier en daar wat hopen aanwezig. Geen van deze hopen ligt voldoende in de zon om als geschikte warme broeiplek voor de eieren van de ringslang te kunnen fungeren.

Landhabitat en overwintering

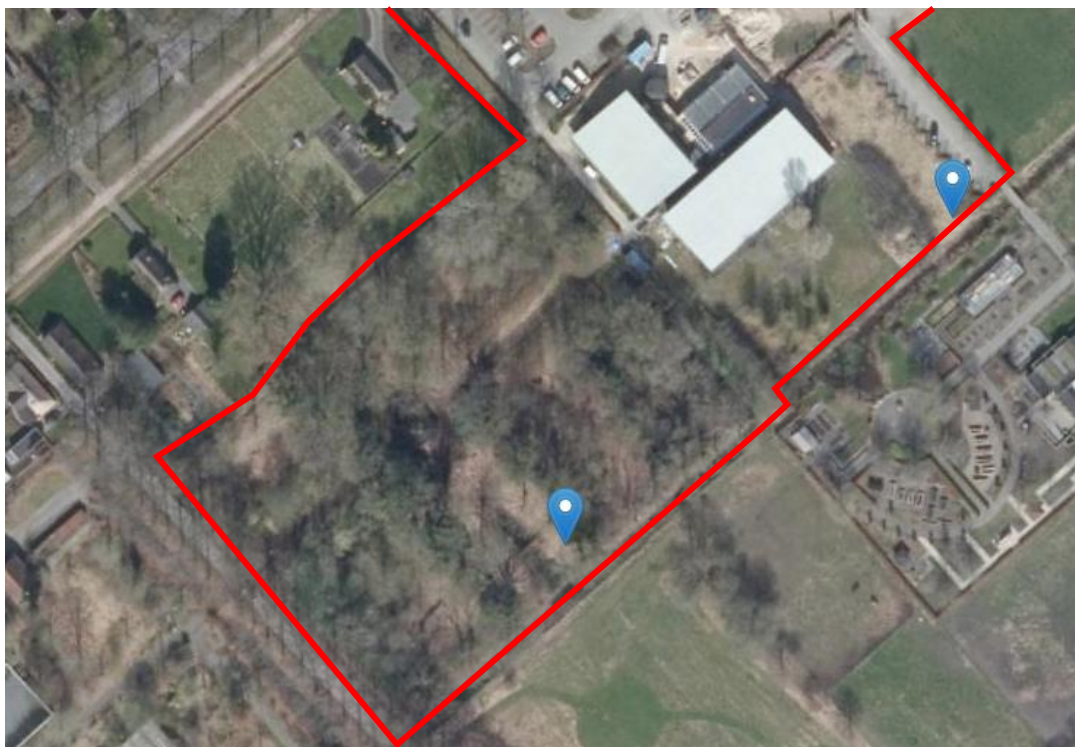
Ringslang foerageert in het plangebied en overwintert hier mogelijk ook.

Op 15 mei 2019 is een zonnende ringslang waargenomen vlak bij de vijver. Het ging om een fors exemplaar, waarschijnlijk een vrouwtje.

Op 17 juli 2019 is een ringslang waargenomen onder één van de plaatjes langs de oevers van de zuidoostelijk gelegen watergang (zie Foto 7). Beide waarnemingen zijn weergegeven in Figuur 10.

Foto 7 Een ringslang onder één van de plaatjes

Figuur 10 Locaties van ringslang waarnemingen binnen het plangebied (rode contour)

Hazelworm en levendbarend hagedis

Deze soorten zijn onderzocht, maar niet waargenomen in of nabij het plangebied. In het plangebied planten deze soorten zich niet voort en foerageren ze niet. Gezien het beperkte verspreidingsvermogen van deze soorten mag worden aangenomen dat beide soorten ook niet in het plangebied overwinteren.

4.3.3 Amfibieën

Alpenwatersalamander en vinpootsalamander

Deze soorten zijn onderzocht, maar niet waargenomen in of nabij het plangebied. In het plangebied planten deze soorten zich niet voort en foerageren ze niet. Gezien het beperkte verspreidingsvermogen van deze soorten mag worden aangenomen dat beide soorten ook niet in het plangebied overwinteren.

4.3.4 Samenvatting

In onderstaande tabel worden de beschermde soorten aangegeven die in het plangebied verblijven of niet zijn uit te sluiten.

Tabel 18 Samenvatting aangetroffen nesten en verblijfplaatsen en andere essentiële onderdelen van het leefgebied binnen het plangebied

Soort	Verblijfplaats	Type	Locatie	Overige essentiële elementen van de functionele leefomgeving
Huismus	Ja	7 nesten	Dakrand noordoost hoofdgebouw	Beschutting: struweel sleedoorn, meidoorn, braam en beukenhaag Voedsel: vruchtbomen en struiken, extensief graslandje en voedsel op terras van bezoekers
Boomkikker	Ja	Rustplaats (overwintering)	In muizenholletjes, houtstapels, struweel, ed.	Nihil
Kamsalamander	Ja	Rustplaats (overwintering)	Onder hout, stenen, puin, duikers en in muizenholletjes	Nihil
Ringslang	Ja	Rustplaatsen (zomer/overwintering)	Onder takkenhopen, stapels hout, tuin/snoeiafval, ed.	Landhabitat: oevers, grasland en bos

5 | Effecten en vervolg

In dit hoofdstuk wordt beschreven of door de geplande ingrepen de Wet natuurbescherming wordt overtreden en wat de negatieve effecten op dieren kunnen zijn.

5.1 Vogelrichtlijnsoorten

5.1.1 Havik, buizer en sperwer.

De soorten zijn niet aangetroffen in het plangebied. Door de geplande ingreep worden geen negatieve effecten op deze soorten verwacht en wordt dus de Wet natuurbescherming niet overtreden.

5.1.2 Huismus

Een overtreding van de Wet natuurbescherming is niet uit te sluiten.

Nestplaatsen

Door de geplande ingreep worden geen nesten vernietigd. Verstoring van nesten wordt niet verwacht omdat huismussen nauwelijks verstoringgevoelig zijn.

Overige elementen van de functionele leefomgeving

Schuil- en rustplaatsen in struiken, heggen, bomen

Door het rooien van de beukenhagen en sleedoorstruweel wordt de functionele leefomgeving van de huismussen aangetast. Deze hagen en struiken zijn essentieel als rust- en schuilplaats. Door het verdwijnen hier van kan het gevolg zijn dat huismussen de nestplaatsen verlaten. Dit is een overtreding van de Wet natuurbescherming.

Zandbaden, foerageergebied en drinkwater

Tijdens de inrichtingsfase en in de gebruiksfase is er naar verwachting nog voldoende geschikt foerageergebied voorhanden. Fruitbomen blijven aanwezig en het extensieve graslandje blijft achter het gebouw bestaan. Water en zand blijven naar verwachting ook voldoende aanwezig. Sloten blijven bestaan en zandige delen zullen in het eerste jaar na aanleg ruim voorhanden zijn. Er wordt een zandbak aangelegd waar huismussen ook kunnen zandbadderen.

Vervolg

We adviseren een deel van het opgaand groen dat van betekenis is voor de Huismussen (beukenhagen en sleedoorstruweel) te behouden. Indien dat niet mogelijk is, zal voor de vernietiging van de leefomgeving 7 verschillende jaar rond beschermde nesten (4 paartjes huismus) een ontheffing moeten worden aangevraagd bij provincie Drenthe.

5.1.3 Algemene broedvogels

Een overtreding van de Wet natuurbescherming is niet uit te sluiten tenzij buiten het broedseizoen wordt gewerkt. Door buiten de periode half maart tot september te werken is de kans op het vernietigen van nesten nihil.

5.2 Habitatrichtlijn soorten

5.2.1 Vleermuizen

Een overtreding van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde mits er geen sprake is van licht-uitstraling naar de Graaf van Limburg Stirumlaan.

Gewone grootoorvleermuis, rosse vleermuis, gewone dwergvleermuis en laatvlieger

Verblijfplaatsen

Verblijfplaatsen zijn niet aanwezig in het plangebied. Rosse vleermuizen en ook gewone grootoorvleermuizen hebben verblijfplaatsen in de aangrenzende beukensingel langs de Graaf van Limburg Stirumlaan. Wanneer felle lampen vanuit het plangebied richting deze verblijfplaatsen schijnen, kunnen verblijfplaatsen worden verlaten. Dit is een overtreding van de Wet natuurbescherming.

Foerageergebied

Er worden geen significante effecten op het foerageergebied van vleermuizen in het plangebied verwacht.

Het plangebied is geen essentieel foerageergebied. Door de inrichting is er sprake van iets meer verhard terrein dan voorheen, maar is er sprake van meer oppervlakte water dan in de huidige situatie. Het plangebied blijft ongeveer net zo geschikt als foerageergebied voor vleermuizen.

Vliegroutes

In het plangebied zijn geen essentiële vliegroutes vastgesteld. Negatieve effecten op vliegroutes in het plangebied zijn niet aan de orde.

De beukensingel van de Graaf van Limburg Stirumlaan grenzend aan het plangebied is een belangrijke vliegroute voor gewone dwergvleermuis en gewone grootoorvleermuis. Door lichtuitstraling richting deze laan kan de vliegroute verstoord worden. Dit is een overtreding van de Wet natuurbescherming.

Vervolg

Lichtuitstraling naar de Graaf van Limburg Stirumlaan voorkomen door de verlichting niet uit te laten stralen naar de omgeving. Dit kan door gebruik te maken van naar beneden gerichte armaturen die alleen de parkeerplaats verlichten en niet de omgeving.

5.2.2 Amfibieën

Boomkikker

Door de geplande ingreep kunnen overwinteringsplaatsen van boomkikkers worden verstoord. Hierbij kunnen exemplaren worden gedood. Een overtreding van de Wet natuurbescherming is niet uit te sluiten.

Voortplantingswater

Door de geplande ingreep wordt geen voortplantingswater aangetast. Negatieve effecten zijn niet aan de orde.

Landhabitat en overwinteringsplaatsen

Wanneer het sleedoomstruweel en het braamstruweel langs de zuidelijke watergang wordt verwijderd, gaat er potentieel landhabitat verloren. De dieren zijn hier echter nooit aangetroffen.

Door de herinrichting kunnen ook overwinteringsplaatsen worden aangetast. Mogelijk worden hier dieren bij gedood. Dit is een overtreding van de Wet natuurbescherming.

Vervolg

Voor de mogelijke vernietiging van overwinteringsplaatsen moet een activiteitenplan worden opgesteld en moet een ontheffingsaanvraag bij de provincie Drenthe worden ingediend.

Kamsalamander

Een overtreding van de Wet natuurbescherming is niet uit te sluiten. Door de geplande ingreep kunnen overwinteringsplaatsen van kamsalamanders worden verstoord en individuen worden gedood.

Voortplantingswater

Door de geplande ingreep wordt geen voortplantingswater aangetast. Negatieve effecten zijn niet aan de orde.

Landhabitat en overwinteringsplaatsen

Door de herinrichting kunnen enkele overwinteringsplaatsen worden aangetast. Mogelijk worden hier enkele dieren bij gedood. Dit is een overtreding van de Wet natuurbescherming.

Vervolg

Voor de vernietiging van overwinteringsplaatsen moet een activiteitenplan worden opgesteld en moet een ontheffingsaanvraag bij de provincie Drenthe worden ingediend.

Heikikker, poelkikker, rugstreeppad, knoflookpad en geelbuikvuurpad

Geen van deze soorten zijn aangetroffen in het plangebied. Door de geplande ingreep worden geen negatieve effecten verwacht. Een overtreding van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

5.3 Nationaal beschermde soorten

5.3.1 Zoogdieren

Eekhoorn, steenmarter en das

Een overtreding op de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

Verblijfplaatsen

Er zijn geen verblijfplaatsen in of direct grenzend aan het plangebied. Door de geplande werkzaamheden worden geen verblijfplaatsen aangetast. Er is geen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming.

Foerageergebied

Het plangebied speelt geen rol van betekenis als foerageergebied van één van deze soorten. Door de geplande ingreep gaat geen essentieel foerageergebied verloren. Er is geen sprake van een overtreding van de Wet natuurbescherming.

5.3.2 Reptielen

Ringslang

Een overtreding van de Wet natuurbescherming is niet uit te sluiten.

Voortplantingsplaatsen

In het plangebied zijn geen geschikte voortplantingsplaatsen aanwezig. Negatieve effecten op voortplantingsplaatsen zijn niet aan de orde.

Landhabitat en overwinteringsplaatsen

Door de herinrichting kunnen enkele overwinteringsplaatsen en zomerrustplaatsen worden aangetast. Mogelijk worden hier enkele dieren bij gedood. Dit is een overtreding van de Wet natuurbescherming.

Vervolg

Voor de vernietiging van overwinteringsplaatsen, zomerrustplaatsen en landhabitat moet een activiteitenplan worden opgesteld en moet een ontheffingsaanvraag bij de provincie Drenthe worden ingediend.

Hazelworm, levendbarend hagedis

Geen van deze soorten zijn aangetroffen in het plangebied. Door de geplande ingreep worden geen negatieve effecten verwacht. Een overtreding van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

5.3.3 Amfibieën

Alpenwatersalamander en vinpootsalamander

Geen van deze soorten zijn aangetroffen in het plangebied. Door de geplande ingreep worden geen negatieve effecten verwacht. Een overtreding van de Wet natuurbescherming is niet aan de orde.

5.4 Samenvatting vervolgstappen

5.4.1 Mitigatie

Verlichting

Vanuit het plangebied mag ten aanzien van de aanwezige vliegroutes van vleermuizen geen verlichting uitstralen naar de Graaf van Limburg Stirumlaan. Wanneer met de inrichting van het plangebied geen rekening wordt gehouden met deze vliegroutes is een ontheffingsvraag aan de orde.

Alternatieve overwinteringsplaatsen

Voor de overwinteringsplaatsen die verloren gaan kunnen alternatieve overwinteringsplekken worden aangelegd in de vorm van bijvoorbeeld takkenbulten en -hopen van verschillend formaat. Deze kunnen aan de randen van het plangebied, in de houtopstand die behouden blijft en mogelijk op het oude terrein van de Tuinbouwschool worden gerealiseerd.

Werken buiten de kwetsbare periode

Om de aanwezige beschermde soorten zo veel mogelijk te ontzien, moet gewerkt worden buiten de kwetsbare periode. De aanwezige ringslang, boomkikker en kamsalamander zijn in de wintermaanden kwetsbaar omdat ze dan in winterrust zijn en niet kunnen vluchten. Huismussen en overige broedvogels zijn tijdens het broedseizoen kwetsbaar. In de deze periode hebben ze nesten met eieren of jongen die niet kunnen vluchten. De periode september- half oktober is de periode waarin de minste schade aan soorten is te verwachten. In tabel 19 zijn per soort of soortgroep de minst kwetsbare periodes aangegeven (groen).

Tabel 19 De minst kwetsbare periode van de aangetroffen beschermde soorten (groen)

	jan	feb	mrt	apr	mei	juni	juli	aug	sept	okt	nov	dec
Huismus												
Boomkikker winterver- blijf												
Kamsala- mander winterver- blijf												
Ringslang winterver- blijf												
Algemene broedvo- gels												
Optimale periode uit- voering werkzaam- heden												

5.4.2 Ontheffing

Voor de volgende soorten is het opstellen van een activiteitenplan, met daarin een uitwerking van de mitigerende en compenserende maatregelen en ontheffingsaanvraag aan de orde:

- Huismus: vernietiging van de leefomgeving van 7 jaarrond beschermde nesten (indien het struweel en de hagen niet kunnen worden behouden).
- Kamsalamander: vernietiging overwinteringsplaats
- Boomkikker: vernietiging overwinteringsplaats
- Ringslang: vernietiging overwinteringsplaats en zomerrustplaats en landhabitat

5.4.3 Zorgplicht

De zorgplicht (art. 1.11 Wet natuurbescherming) houdt in dat schade aan wilde planten en dieren zoveel, als redelijkerwijs mogelijk is, wordt voorkomen. Voor dit project geldt dat het rooien van bomen buiten het broedseizoen (buiten periode half maart t/m 1 september) wordt uitgevoerd. Zodat eventuele nesten in het aanwezige groen niet verstoord worden.

6 | Literatuur en bronnen

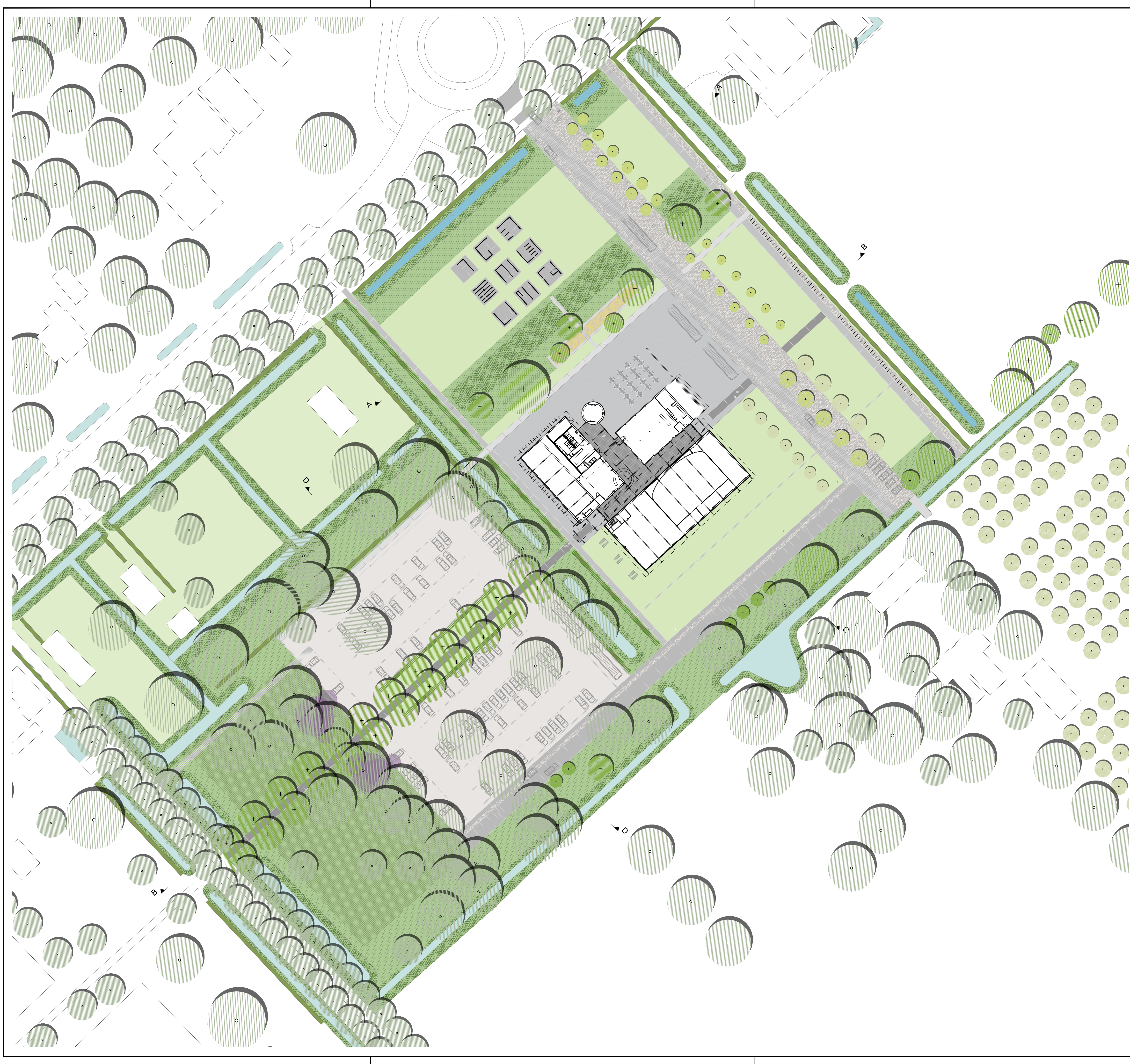
Boeken/rapporten

- Buro Bakker, 2018, Quicksan inrichting buitenruimte Huis van Weldadigheid te Frederiksoord. Rapport P18177, Assen.
- Buro Bakker 2018, Najaarsonderzoek vleermuizen buitenruimte Huis van Weldadigheid. Notitie P18220, Assen.
- BIJ12-2017-003 Kennisdocument Das.
- BIJ12-2017-004 Kennisdocument Gewone dwergvleermuis.
- BIJ12-2017-005 Kennisdocument Gewone grootoorvleermuis.
- BIJ12-2017-008 Kennisdocument Heikikker.
- BIJ12-2017-009 Kennisdocument Huismus.
- BIJ12-2017-10 Kennisdocument Kamsalamander.
- BIJ12-2017-012 Kennisdocument Levendbarend hagedis.
- BIJ12-2017-014 Kennisdocument Poelkikker.
- BIJ12-2017-016 Kennisdocument Rosse vleermuis.
- BIJ12-2017-0017 Kennisdocument Rugstreeppad.

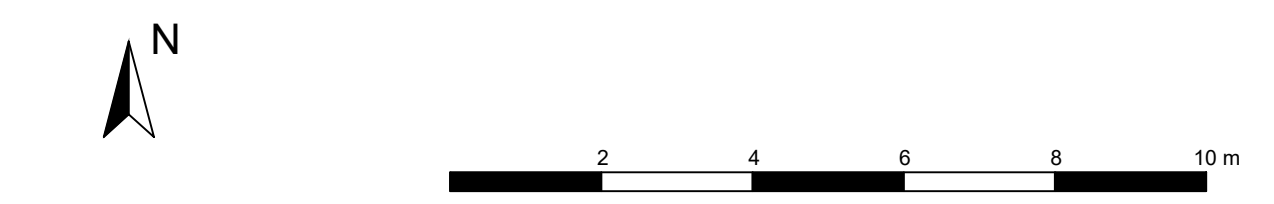
Websites

- www.nederlandsesoorten.nl
- <https://geo.drenthe.nl>
- www.minez.nl
- www.openstreetmaps.org
- www.ravon.nl
- www.sovon.nl
- www.vleermuis.net
- www.vogelbescherming.nl
- www.zoogdiervereniging.nl

B 1 | Bijlage: Plankaart Huis van Weldadigheid

- LEGENDA**
- algemeen**
- plangrens
 - doorsnede aanduiding
 - entree
- water en groen**
- water - bestaand
 - water - nieuw
 - bomen - bestaand
 - fruitbomen - bestaand
 - bomen - nieuw
 - fruitbomen - nieuw
 - gras - laag
 - gras - hoog
 - gras - talud
 - haag - bestaand
 - haag - nieuw
 - rhododendron - bestaand
- verharding**
- beton - licht grijs
 - beton - middel grijs
 - beton - met structuur
 - beton - donker grijs
 - halfverharding - parkeren
 - halfverharding
- bebouwing**
- bebouwing bestaand
 - kunstwerk
- constructief**
- duiker
- terreininrichting**
- fietstalling
 - zitbank
 - lichtmast
 - grondspot
 - zandbak
 - informatie board
 - afvalbak

Huis van Weldadigheid
Plankaart

projectnummer:	fase:	status:	schaal:
1260.00	VO	DEFINITIEF	1:500
tekeningnummer:	datum:	formaat:	blad:
PLN004-001	27-07-2018	A1	0/0

Colofon

Uitgevoerd door

Buro Bakker adviesburo voor ecologie

Stationsstraat 29c
Postbus 10034 | 9400 CA Assen
T 0592 - 313389 | info@burobakker.nl
www.burobakker.nl

Projectleiding

[Redacted]

Rapportage

[Redacted]

Veldwerk

[Redacted]

[Redacted]

Kwaliteitscontrole

[Redacted]

© Buro Bakker adviesburo voor ecologie
Gebruik en overname van gegevens alleen
toegestaan met volledige bronvermelding.

Wijze van citeren

Buro Bakker (2019); Nader onderzoek inrichting buitenruimte Huis van Weldadigheid. Rapport P18220, Assen.

Foto's: [Redacted]